

๑. จัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหากลภัยแล้งจังหวัด/อำเภอ

(๑)

หากจังหวัด/อำเภอใดในพื้นที่ประสบเหตุภัยแล้ง และยังไม่ได้จัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหากลภัยแล้งจังหวัด/อำเภอให้รีบดำเนินการจัดตั้งโดยเร็ว

(๒)

แจ้งให้ส่วนราชการต่างๆ มาประชุมหารือแก้ไขปัญหาร่วมกันโดยให้มีการมอบหมายภารกิจในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้งให้ส่วนราชการต่างๆ ในจังหวัด/อำเภอไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ทั่วถึง เพื่อให้สามารถช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

(๓)

ทั้งนี้ ควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการจังหวัด/อำเภอเป็นประจำทุกสัปดาห์ เพื่อประเมินและติดตามสถานการณ์ภัยแล้งในพื้นที่ได้อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

Coaching tips from Interior Perm-Sec to Governors :

คำแนะนำในการป้องกันและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้ง

๒. การสำรวจปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่จริงในพื้นที่

ข้อมูลสำคัญที่จังหวัด/อำเภอ
ต้องรวบรวมไว้ใช้ในการ
กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหา
และแผนงานโครงการเพื่อ
ช่วยเหลือประชาชนที่ประสบ
ภัยแล้ง คือ

การสำรวจปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่จริงในพื้นที่
โดยแยกเป็นข้อมูล

๑

น้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค

๒

น้ำเพื่อการเกษตร

ว่ามีอยู่จำนวนเท่าใด และปริมาณน้ำเหล่านั้นสามารถใช้ใน
พื้นที่จังหวัด/อำเภอได้เป็นระยะเวลาานเท่าใด และหากไม่
มีฝนตกลงมาในพื้นที่จนถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ จะมี
แนวทางป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาย่างไร

Coaching tips from Interior Perm-Sec to Governors :

คำแนะนำในการป้องกันและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้ง

๓

การจัดลำดับความสำคัญ ของการช่วยเหลือประชาชน

- ควรจัดลำดับความสำคัญของการช่วยเหลือประชาชนไว้ตามความสำคัญของปัญหา โดยคำนึงถึงการช่วยเหลือด้านน้ำอุปโภคบริโภค เป็นลำดับแรก การช่วยเหลือน้ำเพื่อการเกษตร และน้ำเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นลำดับรองลงไป

๔

การกำหนดพื้นที่/หน่วยงานรับผิดชอบ ในการแจกจ่ายน้ำอุปโภค-บริโภค

- ในกรณีจำเป็นต้องมีการนำน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคไปแจกจ่ายช่วยเหลือประชาชน ควรมีการกำหนดจุดแจกจ่าย และพื้นที่การให้ความช่วยเหลือ โดยให้แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ช่วยดำเนินการให้ทั่วถึง โดยเร็ว อย่าให้ซ้ำซ้อนกัน

Coaching tips from Interior Perm-Sec to Governors :

คำแนะนำในการป้องกันและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้ง

๕. ข้อเสนอแนะในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้งที่ขอให้นำไปพิจารณา ปรับใช้ให้เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

๕.๑

ขอให้ประสานงานกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กรมชลประทาน ฯลฯ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ฯลฯ ในพื้นที่อย่างใกล้ชิด เพื่อขอทราบข้อมูลปริมาณน้ำใต้ดินในพื้นที่ว่า มีพื้นที่บริเวณใดที่สามารถขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลได้บ้าง เพื่อให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล นำน้ำมาช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งการสำรวจแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่ เพื่อให้ส่วนราชการและประชาชน ได้ร่วมกันทำเหมืองฝาย ฝายทดน้ำหรือฝายชะลอน้ำ เพื่อสำรองน้ำไว้ใช้ในหมู่บ้าน/ชุมชน

๕.๒

ประสานงานกับหน่วยงานการประปาส่วนภูมิภาคในจังหวัด/อำเภอหรือประปาหมู่บ้าน/ชุมชน และการประปาของเอกชน เพื่อแจ้งให้เริ่มใช้มาตรการประหยัดน้ำอย่างจริงจังในการให้บริการประชาชนได้แล้ว เช่น การเปิดจ่ายน้ำเป็นเวลาหรือการชะลอความแรง/แรงดันของการจ่ายน้ำ เป็นต้น ในขณะเดียวกันให้ใช้มาตรการรณรงค์วิธีการใช้น้ำอย่างประหยัดโดยให้ปฏิบัติอย่างจริงจัง กว้างขวาง และครอบคลุมทุกพื้นที่ตามช่องทางการสื่อสารต่างๆ ทุกช่องทาง

Coaching tips from Interior Perm-Sec to Governors :

คำแนะนำในการป้องกันและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้ง

๕. ข้อเสนอแนะในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้งที่ขอให้นำไปพิจารณา
ปรับใช้ให้เหมาะสมตามสภาพพื้นที่ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

๕.๓

ให้ประสานงานกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริประจำภาคที่อยู่ในจังหวัดหรือในพื้นที่ใกล้เคียง และ/หรือเจ้าหน้าที่มูลนิธิชัยพัฒนา/มูลนิธิอุทกพัฒน์ในพระบรมราชูปถัมภ์/มูลนิธิปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริฯลฯ ที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัด/อำเภอหรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อขอรับทราบแนวทางการบริหารจัดการน้ำตามพระราชดำริ สำหรับนำมาใช้แก้ไขปัญหาในพื้นที่ตามความเหมาะสมด้วย

๕.๔

ให้ประสานงานกับสถาบันการศึกษาหรือองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) หรือกลุ่มประชาสังคมหรือภาคธุรกิจเอกชนในพื้นที่ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (best practice) ในการบำบัดน้ำใช้แล้วเพื่อนำกลับมาใช้ได้อีก (water reuse/ recycle/ reclamation) ที่สามารถช่วยชุมชนในพื้นที่ได้ในปริมาณมากๆ มาร่วมกับจังหวัด/อำเภอเพื่อให้วางระบบการปรับปรุงคุณภาพน้ำก่อนปล่อยกลับสู่แหล่งน้ำธรรมชาติหรือทำระบบนำไปใช้เพื่อการเกษตรและรักษาสิ่งแวดล้อมต่อไป

Coaching tips from Interior Perm-Sec to Governors :

คำแนะนำการวางมาตรการป้องกันและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้งในพื้นที่

๖. การประกาศเขตภัยพิบัติเพื่อให้สามารถช่วยเหลือประชาชนตามระเบียบของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) และกระทรวงการคลัง นั้น ให้แยกพื้นที่เป็นรายหมู่บ้าน ตำบล อำเภอที่ประสบภัยแล้งให้ชัดเจน อย่าให้เกิดช่องทางการหาประโยชน์ในทางทุจริต

Coaching tips from Interior Perm-Sec to Governors :

คำแนะนำในการป้องกันและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้ง

๗. การรายงานสถานการณ์และวิธีการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหากล้ง

- ขอให้จังหวัด/อำเภอ รายงานสถานการณ์ภัยแล้งและวิธีการบริหารจัดการเพื่อการแก้ไขปัญหามาให้มท.ทราบทุกระยะด้วย โดยแยกเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาคารขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค/ การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและการขาดแคลนน้ำเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม โดยระบุให้ชัดเจนว่า ส่วนราชการได้ดำเนินการอย่างไร

- รวมทั้งขอให้ประชาสัมพันธ์และประสานสื่อมวลชนทุกแขนงในพื้นที่เข้าร่วมรับทราบสถานการณ์ภัยแล้งจากที่ประชุมคณะกรรมการจังหวัด/อำเภอตามข้อ ๑. ด้วยทุกครั้ง
- ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องไม่สร้างความแตกตื่นเป็นที่สับสนแก่ประชาชนเกินกว่าเหตุ โดยเฉพาะการรายงานข่าวสถานการณ์การขาดแคลนน้ำนั้น ควรแยกเป็นปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคหรือการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร หรือการขาดแคลนน้ำเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อม
- ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำสื่อมวลชนลงพื้นที่ติดตามการแก้ไขปัญหามา เพื่อให้สาธารณชนรับทราบบทบาทในการแก้ไขปัญหามาของผู้ว่าราชการจังหวัดและ/หรือส่วนราชการต่างๆ ด้วย

Coaching tips from Interior Perm-Sec to Governors :

คำแนะนำในการป้องกันและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยแล้ง

กระทรวงมหาดไทยมอบหมายให้ ผต.มท. และ ผต.กรมในสังกัด
ไปกำกับและตรวจติดตามว่า “จังหวัด/อำเภอได้ดำเนินการ
ตามมาตรการข้างต้นได้หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคหรือ
ประสงค์จะขอรับการสนับสนุนจาก มท. หรือหน่วยงาน
ในส่วนกลางอย่างไร แล้วรายงานให้ มท. ทราบโดย
ด่วนต่อไป”

